

телекомунікаційний пристрій, який приймає сигнал в одній формі та передає його в іншій формі.

Останнім часом комп'ютерні технології беруть участь майже у кожній сфері людської діяльності. З наукових журналів, довідників та інших засобів інформації, що мають відношення до комп'ютерних технологій, можна зрозуміти, що нова лексика з'являється майже щодня. В таких умовах кожне явище повинно отримати свою назву, яку потім треба перекласти. Актуальність питання полягає у розумінні важливості правильного та адекватного перекладу задля уникнення майбутніх непорозумінь. Способи перекладу такої лексики потребують детального вивчення, тому що навіть термін «безеквівалентна лексика» порівняно новий й ще й досі в його тлумаченні немає однастайності серед мовознавців. Тож подальше вивчення такої лексики надасть можливість розширити український словник та збагатити значення про види та способи перекладу БЛ.

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ І СПОСОБИ ВИЯВЛЕННЯ ПРИХОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЇ У ХУДОЖНІХ ТЕКСТАХ

Кобяков О.О., асп.

У межах лінгвістики тексту виявлення прихованої інформації пов'язується з дією категорії зв'язності, яка охоплює глибинний смисл тексту і його формальне вираження, або, в іншій термінології, глибинну і поверхневу структуру в їхній взаємодії, при цьому механізм розкриття імпліцитних смислів за допомогою різноманітних асоціації «матеріальної оболонки слів і сприяє взаємодії мовних знашень зі світом досвіду і відображеними у нашій свідомості образами дійсності». Шляхом протиставлення відомого і нового в тексті здійснюється розкриття імпліцитної інформації. І.Р. Гальперин виділяє три типи інформації: змістово-фактуальну, змістово-концептуальну і змістово-підтекстну. Змістово-фактуальна інформація (ЗФІ), пов'язана з фактичним змістом, передається у тексті експліцитно, якщо «одиниці мови... використовуються в їх прямих, предметно-логічних словникових значеннях, закріплених за цими одиницями соціально обумовленим досвідом».

Змістово-концептуальна інформація (ЗКІ), пов'язана з індивідуально-авторським переосмисленням дійсності, має естетико-художній характер і не завжди виражається експліцитно, потребує уважного прочитання тексту, щоб «через доступний зміст проникнути у його глибинний смисл». Змістово-підтекстна інформація (ЗПІ) – це прихована інформація, вербально не виражена в тексті. Вона

виявляється за допомогою залучення асоціативних і конотативних значень змістово-фактуальної інформації. І.Р.Гальперин виділяє два підтипи змістово-підтекстної інформації: ситуативну й асоціативну. Ситуативна ЗПІ пов'язана з фактами та подіями, що трапилися раніше. Асоціативна ЗПІ виникає завдяки накопиченому особистому або соціальному досвіду читача. В тріаді ЗФІ – ЗПІ – ЗКІ факультативною ланкою є ЗПІ, оскільки підтекст не завжди можна виявити в художньому тексті. Однак, якщо змістово-підтекстна інформація є у тексті, то вона неодмінно базується на першій ланці й складає значущу частину останньої.

Одним із шляхів розвитку семантичної теорії стала розробка ідеї інтенціональної семантики. Під прихованим компонентом лексичного значення, зокрема імплікаціоналом, розуміє більш складне явище, ніж просто відсутність формального вираження одиниці змістового плану.

КАТЕГОРІЯ ІНФОРМАТИВНОСТІ В НЕТИПОВИХ ТЕКСТАХ

Тарасенко О., студ.

Текст як основна одиниця комунікації, залишається одним з найбільш поширених об'єктів досліджень у межах прагмалінгвістики та когнітології. Аналіз текстових утворень на сучасному етапі розвитку мовознавства концентрується навколо малих форм, які реалізують своє прагматичне навантаження й актуалізують процес комунікації.

Типові тексти на відміну від нетипових характеризуються наявністю логічної зв'язності, ригористичної форми і структурно-композиційної даності, що і зумовлює актуальність дослідження.

Категорійний статус інформативності досі не ставав об'єктом спеціальних лінгвістичних досліджень. Аналізуючи інформативність як лінгвістичну категорію, я ставлю собі за мету акцентувати увагу саме на категорійному аспекті інформативності як на одній з основних ознак її якісної характеристики в нетипових текстах. У логічному словнику-довіднику поняття „категорія” тлумачиться як „максимально широке поняття, у якому відображаються найбільш загальні і сутнісні властивості, ознаки, зв'язки і відношення предметів, явищ об'єктивного світу”. Лінгвісти визначають категорію як “спільні властивості, що постають на основі гомогенного або гетерогенного відношення у певній групі (класи, розряди) елементів, тобто одиниць, що перебувають у гомогенному чи гетерогенному зв'язку”. Щоб